

OPSIDE, cooperació i solidaritat

INMACULADA
Fortanet*

Fa vuit anys, vaig començar una sèrie d'articles sobre diferents aspectes que afectaven al vicerectorat d'Internacionalització, Cooperació i Multilingüisme. Ara acabe el meu període com a vicerectora de l'UJI amb un dels temes que més ens enorgulleixen: la cooperació i la solidaritat.

L'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la Universitat Jaume I s'encarrega de dur a terme projectes que ajuden als països empobrits a millorar la seua situació amb l'ajuda del nostre professorat universitari. També gestiona el programa de voluntariat per a què més de 300 estudiants puguin dedicar part del seu temps de manera desinteressada a col·laborar en oenègés per al desenvolupament, associacions benèfiques o en diferents funcions dins de la universitat.

Un dels projectes més emblemàtics és el de Pisos Solidaris, en el que estudiants voluntaris viuen i col·laboren per a millorar la convivència en el barri de San Lorenzo de Castelló. Un dels objectius que ens hem marcat en els últims anys en l'UJI és donar a conèixer i contribuir al compliment dels 17 objectius de desenvolupament sostenible que les Nacions Unides han establert per a 2030. Entre ells, l'objectiu 11 és aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents

i sostenibles. La resiliència consisteix en què les persones anticipen i coneguen les mesures a adoptar, quins són els efectes en la salut mental i quins són els recursos disponibles en situacions de desastre.

Tot açò, sense oblidar que la prevenció també va orientada a la preparació psicològica del personal que intervé en emergències. Una de les principals eines que ens han permès fomentar la cultura de prevenció és l'activitat formativa i educativa. Cal també tenir en compte que les situacions de desastre existeixen tot arreu i no només en països empobrits. És per això que, des de l'OPSIDE (Observatori Psicosocial de Recursos en Situacions de Desastre) sempre hem apostat i cregut fermament en la necessitat de sensibilitzar a la població castellonenca sobre diferents temàtiques que s'han anat articulant a través de diverses accions que s'han consolidat al llarg dels anys. Som conscients de la necessitat i importància de proporcionar informació divulgativa, pràctica i recursos que permeten que les persones puguin posar en pràctica els coneixements adquirits per a donar resposta a diverses situacions que es van presentant.

Així, no hem d'esperar al fet que ocorregui el desastre per a actuar, hi ha una labor important que realitzar en l'àmbit de la preparació i prevenció, sobretot en rela-

ció a la gestió de les emocions.

Un altre aspecte fonamental en l'OPSIDE ha sigut el desenvolupament de projectes en tercers països com Colòmbia, que ha estat subjecta a un conflicte armat de llarga durada. En l'actualitat, aquest país transita per un procés de cerca de la pau, i és fonamental destacar que perquè la pau siga estable i duradora, es requereixen exercicis que superen la signatura d'acords, ja que les víctimes d'aquest conflicte, no solament han tingut pèrdues materials, sinó que hi ha una petjada psicosocial profunda manifestada en la naturalització i deshumanització de la guerra.

Com diem, és en la recuperació psicosocial i comunitària on centra part dels seus esforços l'Observatori Psicosocial de Recursos en Situacions de Desastre (OPSIDE) de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), en conveni interuniversitari amb la Universitat d'Antioquia, de Colòmbia. Des de l'any 2011 s'han vingut desenvolupant projectes de cooperació entre les dues institucions de caràcter públic, per a aconseguir l'enfortiment d'un sistema integral d'intervenció psicosocial en la Universitat d'Antioquia, així com la promoció de la resiliència en el post-conflicte colombià. Aquests projectes han enfortit l'espai psicosocial per a la intervenció amb diversos

collectius en la construcció col·lectiva de la pau a través de la sensibilització social, la formació i la promoció de la resiliència.

És important destacar que aquest és el segon projecte de l'OPSIDE a Amèrica Llatina. Ja en el 2009 es va crear l'Observatori Psicosocial de Recursos en Situacions de Desastre en la Universitat Nacional Autònoma de Nicaragua, UNAN-León, que continua treballant de manera autònoma i que en aquest moment està fent una important labor en aquest país, donada la difícil situació política que pateix. És important ressaltar que la interlocució entre les diverses institucions serà un pilar fonamental per a l'assoliment dels objectius.

Vull aprofitar l'ocasió per retre un sentit homenatge a **Mónica García Renedo**, la persona que va promoure la creació de l'OPSIDE i el va impulsar durant els seus primers anys i que malauradament ens va deixar fa poc més d'un any. Els seus ensenyaments i el seu exemple han marcat un clar camí a seguir per al futur d'aquest Observatori. També m'agradaria agrair el treball incansable de **Mar Valero**, que ha seguit impulsant l'OPSIDE amb entusiasme en aquests últims mesos i desitjar que seguisca endavant amb aquest projecte.

Per últim, vull agrair l'oportunitat d'haver pogut fer servir aquesta finestra, la Ventana de la UJI, per a portar als lectors de **Mediterráneo** de tant en tant una xicoteta píndola del que es fa a la universitat i animar-los a arrimar-se al campus i les diferents seues per tal de conèixer-la millor. ■
*Vicerectora d'Internacionalització, Cooperació i Multilingüisme

Cal tenir en compte també que les situacions de desastre existeixen a tot arreu i no solament en països empobrits
